

Jouw pensioenregeling

Pensioengids regeling B **Pensioenregeling per 1 januari 2023**

Voor alle deelnemers werkzaam bij:

Betonmortelbedrijven Cementbouw
Calduran B.V.
CRH Structural Concrete (Alvon)
JET BIK Projecten (BIK)
Calduran Kalkzandsteen

Struyk-Verwo Infra
Transportbedrijf Jac Caron

**Pensioengids
regeling B**

Pensioengids regeling B

Stichting CRH Pensioenfonds

Pensioenregeling per 1 januari 2023

CRH kent een collectieve beschikbare premieregeling (CDC-regeling). Dat wil zeggen dat je werkgever een vaste premie betaalt aan het pensioenfonds. Zelf betaal je daarnaast ook premie.

Van het totaal van de door je werkgever en jou betaalde premie wordt de pensioenregeling uitgevoerd. Per 1 januari 2022 is de premie verhoogd. Deze premie staat vast voor een periode van 4 jaar. Hiermee wordt een opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen nagestreefd van 1,35% van de pensioengrondslag. Dit opbouwpercentage kan jaarlijks naar boven of naar beneden worden bijgesteld. Dit is afhankelijk van de ontwikkeling van de rente en de wet- en regelgeving. Voor 2023 bedraagt het opbouwpercentage 1,55%.

In deze pensioengids vind je informatie over de regeling waar jij aan deelneemt.

Op de website van het pensioenfonds, www.crhpensioenfonds.nl, vind je informatie over pensioen in het algemeen en bij welke veranderingen in je privé- of werkomstandigheden je extra op je pensioen moet letten.

Voorin elke gids staat voor wie die gids bestemd is. Weet je niet zeker aan welke regeling jij deelneemt? Neem dan contact op met het pensioenfonds:

- Telefoon: 020 - 3045 145
- E-mail: info@crhpensioenfonds.nl

Deze pensioengids is een uitgave van Stichting CRH Pensioenfonds. Waar in de tekst wordt gesproken over het pensioenfonds gaat het over Stichting CRH Pensioenfonds.

Februari 2023

Inhoud

1	Over deze pensioengids.....	3
1.1	Waarom deze pensioengids?	3
1.2	Hoe is deze pensioengids opgebouwd?	4
1.3	Je pensioenoverzicht: hoe sta je ervoor?	4
2	Aan welke regeling neem je deel?.....	5
2.1	Wanneer neem je deel aan deze pensioenregeling?	5
2.2	Soort regeling	5
2.3	Wat mag je van je pensioenregeling verwachten?	5
3	Hoe werkt je pensioenregeling?	6
3.1	Pensioenopbouw gebaseerd op de hoogte van je salaris	6
3.2	Wat gebeurt er met je pensioenpremie?	6
3.3	Wat gebeurt er op je pensioendatum?	6
4	De opbouw van je pensioen.....	7
4.1	Je pensioengrondslag.....	7
4.2	Wanneer met pensioen?	8
4.3	De hoogte van je pensioen.....	8
5	Inkomen voor je partner en kinderen	9
5.1	Inkomen voor je partner, na je overlijden	9
5.2	Wezenpensioen.....	10
6	Hoe blijft de waarde van je pensioen op peil?.....	11
6.1	Verhoging pensioenen (toeslag)	11
6.2	Verlaging pensioenen (kortten)	11
7	Straks: pensioen op maat.....	12
7.1	Mogelijkheden.....	12
8	Wie betaalt je pensioen?.....	14
8.1	Gezamenlijke premiebetaling.....	14
8.2	Premiedoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid.....	14

Deze pensioengids is met de grootste zorg samengesteld. In deze gids wordt je pensioenregeling op een eenvoudige en begrijpelijke manier uitgelegd. Daardoor bestaat de kans dat de tekst juridisch gezien niet helemaal volledig of correct is. Je kunt daarom geen rechten ontlenen aan deze gids. Dat kan alleen aan het formele pensioenreglement.

1

Over deze pensioengids

Pensioen is je inkomen voor later: voor je oude dag en voor je nabestaanden als je komt te overlijden. Pensioen is naast je salaris je belangrijkste en kostbaarste arbeidsvoorwaarde.

De pensioenregeling waar je aan deelneemt is één van de pensioenregelingen die worden uitgevoerd door Stichting CRH Pensioenfonds. Welke regeling voor jou geldt, is afhankelijk van bij welke werkgever je werkt en je leeftijd.

1.1 Waarom deze pensioengids?

Als werknemer van een bij CRH Pensioenfonds aangesloten onderneming neem je deel aan een goede pensioenregeling. Maar daarmee is een goed pensioen straks nog niet vanzelfsprekend.

De hoogte van je pensioen straks wordt bepaald door:

- de hoogte van de betaalde pensioenpremies;
- de hoogte van je salaris;
- aan welke pensioenregeling(-en) je in je werkzame leven hebt deelgenomen;
- het aantal jaren dat je hebt deelgenomen aan een pensioenregeling;
- het moment waarop je het pensioen laat ingaan.

Daarnaast zijn ook andere zaken bepalend voor de hoogte van je pensioen. Zo kunnen veranderingen in je privé-situatie of werk gevolgen hebben voor je pensioensituatie. Bijvoorbeeld verandering van werkgever, trouwen of scheiden. Maar ook de financiële positie van het pensioenfonds en veranderende wetgeving kunnen van invloed zijn op de hoogte van je pensioen.

Je pensioen is je aandacht waard

Je pensioen is goed geregeld. Maar dat wil niet zeggen dat je straks automatisch kunt rekenen op een goed pensioen. Zorgen voor een goed pensioen is ook een kwestie van zélf verantwoordelijkheid nemen. Bijvoorbeeld door te weten wanneer je zelf actie moet ondernemen.

Samen met het pensioenoverzicht dat je elk jaar ontvangt helpt deze pensioengids je om inzicht te krijgen in je pensioen. Inzicht in waar je op kunt rekenen als je met pensioen gaat, of als je komt te overlijden. Maar ook inzicht in wanneer je pensioen extra aandacht vraagt. Kortom, deze gids helpt je om te zorgen voor een goed pensioen straks.

1.2 Hoe is deze pensioengids opgebouwd?

In deze pensioengids lees je hoe jouw pensioenopbouw precies is geregeld, op welk moment je met pensioen gaat en hoe je het pensioen straks precies op jouw wensen kunt afstemmen.

Op de website van het pensioenfonds, www.crhpensioenfonds.nl, vind je informatie die bestemd is voor alle deelnemers. Wat is pensioen? Aan welke regeling neem je deel? En wanneer moet je zélf extra aandacht geven aan je pensioensituatie?

1.3 Je pensioenoverzicht: hoe sta je ervoor?

Elk jaar ontvang je een pensioenoverzicht. Hierop staat precies hoeveel pensioen je inmiddels in je pensioenregeling hebt opgebouwd en wat je verder aan pensioenopbouw kunt verwachten als je bij je huidige werkgever blijft werken.

Je pensioenoverzicht geeft je antwoord op twee belangrijke vragen:

- Wat is je te verwachten inkomen als je met pensioen gaat?
- Wat is het te verwachten inkomen voor je gezin als je vóór je pensioendatum komt te overlijden?

Het is belangrijk dat je dit overzicht goed bekijkt. Als je weet hoe je persoonlijke pensioensituatie eruitziet, weet je ook of het nodig is om zelf bij te sturen.

Op www.mijnpensioenoverzicht.nl kun je zien hoeveel pensioen je hebt, naast je AOW, en bij welke pensioenuitvoerder. Ook kun je zien wat je nabestaanden krijgen als je overlijdt. Wat je zelf voor je oude dag hebt geregeld, kun je niet op deze site vinden.

Mijnpensioenoverzicht.nl is een initiatief van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en alle Nederlandse pensioenuitvoerders. Op de website kun je inloggen met je DigiD.

Meer weten?

Op www.crhpensioenfonds.nl vind je de meest actuele informatie over jouw pensioenregeling en overige informatie zoals de financiële situatie van ons fonds.

Vragen?

Pensioen is een persoonlijke zaak. Je werkgever en je pensioenfonds helpen je graag om ervoor te zorgen dat je pensioen aansluit bij je verwachtingen. Heb je vragen? Neem dan gerust contact op met ons.

Stichting CRH Pensioenfonds

De Klencke 10-12

1083 HL AMSTERDAM

Telefoon: 020 – 3045 145

E-mail: info@crhpensioenfonds.nl

Website: www.crhpensioenfonds.nl

2

Aan welke regeling neem je deel?

De regeling waar je aan deelneemt is de regeling die gebaseerd is op Pensioenreglement B

2.1 Wanneer neem je deel aan deze pensioenregeling?

Je neemt alleen deel aan deze pensioenregeling als je werkzaam bent bij een van onderstaande werkgevers.

Betonmortelbedrijven Cementbouw B.V. Calduran B.V. CRH Structural Concrete B.V. (Alvon) JET BIK Projecten B.V. (BIK)	Struyk-Verwo Infra B.V. Transportbedrijf Jac. Caron B.V. Calduran Kalkzandsteen
---	---

Is dit niet voor jou van toepassing? Dan neem je deel aan een andere pensioenregeling. Kijk daarvoor op www.crhpensioenfonds.nl.

2.2 Soort regeling

Je neemt deel aan een ‘collectieve beschikbare premieregeling’ (CDC-regeling). Dit wil zeggen dat je werkgever een vaste premie betaalt aan het pensioenfonds voor de uitvoering van de voor jou geldende pensioenregeling. Zelf betaal je daarnaast ook premie. De hoogte van deze premie lichten wij in hoofdstuk 8 toe.

Voor het totaal van de door je werkgever en jou betaalde pensioenpremie wordt je pensioenregeling uitgevoerd. Hierna beschrijven we welke pensioenen je daarbij in grote lijnen kunt verwachten. Het bestuur besluit jaarlijks of de vaste premie toereikend is om de beoogde pensioenopbouw te bekostigen. Als de vaste premie niet toereikend is, kan het beoogde opbouwpercentage worden verlaagd.

De hoogte van het in een bepaald jaar toe te kennen pensioen kan lager worden als de premie in dat jaar onvoldoende is. Aan de andere kant kan die premie het pensioenfonds in andere jaren juist ruimte bieden om financiële reserves op te bouwen.

Doordat de marktrente de afgelopen jaren structureel laag is, ontvangt het pensioenfonds naar verwachting in de toekomst minder rendement op de ingelegde premie. Voor de periode 2022 – 2025 is het beoogde opbouwpercentage 1,35%. Mocht er in enig jaar echter toch een hogere opbouw mogelijk blijken kan het opbouwpercentage tussentijds worden aangepast. Voor het jaar 2023 bedraagt het opbouwpercentage zodoende 1,55%.

2.3 Wat mag je van je pensioenregeling verwachten?

Je bent deelnemer aan de pensioenregeling als je 21 jaar of ouder bent. Je pensioenregeling houdt het volgende in:

- elk jaar dat je deelneemt wordt uit de premiebetaling een stukje pensioen voor je opgebouwd;
- je standaardpensioenleeftijd is 68 jaar, maar je kunt je pensioen ook eerder of later laten ingaan;
- je bent verzekerd voor een partner- en wezenpensioen voor wanneer je komt te overlijden;
- je bent verzekerd voor (gedeeltelijke) doorbetaling van je pensioenpremie wanneer je (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt wordt;
- er wordt naar gestreefd de waarde van je opgebouwde pensioen op peil te houden door het jaarlijks toekennen van een toeslag (indexatie). Deze indexatie is voorwaardelijk. Je hebt geen recht op indexatie en ook is het voor de lange termijn niet zeker of en in hoeverre indexatie zal plaatsvinden. Voorwaarde voor indexatie is dat Stichting CRH Pensioenfonds over voldoende reserves beschikt. Als niet wordt voldaan aan de voorwaarde van voldoende reserves dan beperkt Stichting CRH Pensioenfonds de indexatie of wordt er in het geheel niet geïndexeerd. Op dit moment is de financiële positie van CRH Pensioenfonds onvoldoende. De verwachting is dat de pensioenen de komende jaren niet of in beperkte mate kunnen worden geïndexeerd;
- Je pensioen kan worden verlaagd. De kans dat dit de komende jaren moet gebeuren is aanwezig.

Ben je jonger dan 21 jaar? Dan ben je aspirant-deelnemer. Je betaalt dan nog geen premie. Je werkgever wel. Met deze premie bouw je nog geen ouderdomspensioen op, maar als je overlijdt, hebben je nabestaanden wel recht op partnerpensioen en/of wezenpensioen. Daarnaast ben je bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid verzekerd voor vrijstelling van (een deel van de) premiebetaling.

3 Hoe werkt je pensioenregeling?

Pensioen is inkomen voor later. Niet alleen voor als je gestopt bent met werken, maar ook voor je nabestaanden als je komt te overlijden.

3.1 Pensioenopbouw gebaseerd op de hoogte van je salaris

Elk jaar dat je deelneemt aan de pensioenregeling wordt er pensioenpremie voor je betaald. De hoogte van die pensioenpremie is gekoppeld aan de hoogte van je salaris. Met die premie wordt voor dat ene jaar werken een stukje pensioen voor je opgebouwd. Je uiteindelijke pensioenopbouw is dus een afspiegeling van wat je gemiddeld per jaar verdiend hebt gedurende de tijd dat je aan de pensioenregeling deelnam. Dit wordt ook wel het ‘middelloonsysteem’ genoemd.

Per 1 januari 2023 geldt een maximum pensioengevend salaris van € 128.810,-. Voor het salarisdeel boven de € 128.810,- is er geen ouderdoms- en partnerpensioen verzekerd bij Stichting CRH Pensioenfonds.

3.2 Wat gebeurt er met je pensioenpremie?

Het grootste deel van je pensioenpremie wordt gebruikt voor het opbouwen van je recht op ouderdomspensioen. Een ander deel van je pensioenpremie wordt gebruikt om je gedurende je deelname aan de pensioenregeling te verzekeren voor:

- een nabestaandenpensioen voor als je komt te overlijden vóór je pensioendatum. Je partner en kinderen blijven dan dus niet onverzorgd achter.
- doorbetaling van je pensioenpremie als je arbeidsongeschikt wordt. Is dat het geval, dan gaat je pensioenopbouw voor het gedeelte dat je arbeidsongeschikt bent, gewoon door.

Deze verzekering geldt voor iedereen. Daarnaast bevat de pensioenpremie een opslag voor uitvoeringskosten.

3.3 Wat gebeurt er op je pensioendatum?

Op de pensioendatum heb je diverse keuzemogelijkheden. Zie ook hoofdstuk 7 ‘Pensioen op maat’.

Naast het pensioen van Stichting CRH Pensioenfonds heb je recht op AOW. Door de vergrijzing en doordat mensen gemiddeld langer leven zullen de kosten van de AOW aanzienlijk stijgen. Om de kosten in de hand te houden heeft de overheid een aantal wijzigingen in de AOW doorgevoerd. De komende jaren gaat de AOW-leeftijd stapsgewijs omhoog van 66 jaar in 2018 naar 67 jaar in 2024. In 2028 stijgt de AOW-leeftijd naar 67 jaar en 3 maanden. Op www.svb.nl vind je meer informatie over de AOW.

Let op! Je kunt ervoor kiezen eerder dan op je AOW-leeftijd met pensioen te gaan. Voor dit gemis aan AOW bestaat er de mogelijkheid om bij de berekening van je pensioen rekening te houden met een overbruggingspensioen. Je kunt dan een deel van je recht op levenslang ouderdomspensioen omzetten in een overbruggings-pensioen. Neem voor meer informatie contact op met het pensioenfonds.

4

De opbouw van je pensioen

Het uitgangspunt voor de opbouw van je pensioen is je pensioengevend salaris. Dit is je vaste jaarsalaris inclusief vakantietoeslag en je eventuele vaste eindejaarsuitkering.

4.1 Je pensioengrondslag

Omdat je recht hebt op AOW hoef je voor dat deel van je inkomen straks dus zelf geen pensioen op te bouwen. Daarom bouw je alleen pensioen op over je pensioengevend salaris vanaf € 22.603 (bedrag 2023). Dit bedrag wordt de franchise genoemd. De franchise wordt elk jaar aangepast aan de loonontwikkeling. Het deel van je salaris waar je pensioen over opbouwt wordt je pensioengrondslag genoemd. Dat is dus je pensioengevend salaris min de franchise.

Neem je ook deel aan een bedrijfstakpensioenfonds? Dan geldt voor jou een andere franchise.

Het kan zijn dat je verplicht bent om deel te nemen in een bedrijfstakpensioenfonds. Wanneer je echter meer verdient dan het voor dat bedrijfstakpensioenfonds geldende maximumsalaris, dan neem je óók deel aan deze pensioenregeling. In dat geval geldt binnen deze pensioenregeling voor jou een franchise die gelijk is aan het voor dat bedrijfstakpensioenfonds geldende maximumsalaris voor de pensioenopbouw.

Je pensioenopbouw

Elk jaar dat je aan de regeling deelneemt, bouw je in principe 1,35% aan ouderdomspensioen op van de in dat jaar voor jou geldende pensioengrondslag (maar in 2023 is een hogere opbouw mogelijk: 1,55%). De hoogte van de opbouw wordt lager dan 1,35% als de premie in een bepaald jaar onvoldoende is. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen.

Rekenvoorbeeld

Marco is 35 jaar en deelnemer aan de pensioenregeling. Zijn pensioengevend salaris bedraagt in 2023 € 32.603,-.

pensioengevend salaris	€ 32.603
franchise	€ 22.603 -/-
pensioengrondslag	€ 10.000

opbouwpercentage 1,55%

totale pensioenopbouw: 1,55% over € 10.000 = € 155,00

Als Marco op zijn 68ste met pensioen gaat, geeft dat ene jaar werken hem recht op:

- een levenslang ouderdomspensioen van € 155,00 bruto per jaar
- een levenslang nabestaandenpensioen voor zijn partner als Marco ná zijn pensionering komt te overlijden van € 108,5 bruto per jaar.

Als Marco geen partner heeft op het moment dat hij met pensioen gaat of als zijn partner zelf voldoende inkomen heeft, dan kan hij het partnerpensioen omzetten in extra ouderdomspensioen.

Deeltijdfunctie

Als je werkzaam bent in een deeltijdfunctie, dan is je deeltijdfactor ook van toepassing op je pensioenopbouw. Voor de berekening van je pensioen wordt dan uitgegaan van je salaris omgerekend naar fulltime. Vervolgens wordt op de uitkomst van de pensioenberekening je deeltijdfactor toegepast.

Stel dat in bovenstaand rekenvoorbeeld Marco een 50% deeltijdfunctie zou hebben, dan bedraagt zijn fulltime pensioengevend salaris weliswaar € 32.603, maar bedraagt zijn pensioenopbouw in dat jaar slechts 50% van € 155,00 ofwel € 77,50. Het partnerpensioen bedraagt dan 70% van € 77,50 en is € 54,25.

Echtscheiding kan grote gevolgen hebben voor je pensioen

Als je een partner hebt en je gaat scheiden, dan heeft je partner recht op de helft van het tijdens je partnerschap opgebouwde recht op ouderdomspensioen. Dit is geregeld in de Wet Pensioenverevening. Je kunt hier zelf eventueel andere afspraken over maken in een echtscheidingsconvenant.

4.2 Wanneer met pensioen?

De pensioenrichtleeftijd is met ingang van 1 januari 2018 68 jaar. Maar je kunt je pensioen ook eerder laten ingaan, al vanaf je 60ste. Eerder of later met pensioen gaan heeft wel gevolgen voor de hoogte van je pensioenuitkering. Hoe langer je blijft doorwerken, hoe hoger je pensioenuitkering uitvalt. Ga je vóór je 68ste met pensioen dan moet je er wel rekening mee houden dat je minder lang pensioen opbouwt en het pensioen langer moet worden uitgekeerd. Bovendien ontvang je op dat moment mogelijk nog geen AOW. Dit laatste kun je (gedeeltelijk) opvangen door je pensioenuitkering daarop te laten afstemmen (zie hoofdstuk 7: ‘Straks: Pensioen op maat’).

Let op! Jouw AOW-leeftijd ligt voor 68 jaar. CRH Pensioenfonds biedt daarom standaard aan om je pensioen op deze eerdere AOW-leeftijd in te laten gaan. Je ontvangt dan automatisch bericht van het pensioenfonds over de ingang van je pensioen. Uiteraard is eerder of later dan je AOW-leeftijd met pensioen gaan ook mogelijk.

Let op! Ga je meer dan vijf jaar vóór je AOW-leeftijd met (vroeg)pensioen, dan stelt de Belastingdienst een aanvullende voorwaarde. Vervroeging is dan alleen mogelijk als u uw arbeidzame leven beëindigt in dezelfde mate als waarin u met pensioen gaat.

4.3 De hoogte van je pensioen

Hoe hoog je pensioenuitkering straks is, wordt bepaald door:

- de hoogte van je **salaris**;
- de **kwaliteit van de pensioenregeling(en)** waar je in je werkzame leven aan hebt deelgenomen (in de ene regeling bouw je nu eenmaal meer pensioen op dan in de andere);
- het **aantal jaren** dat je aan een pensioenregeling hebt **deelgenomen**;
- je **pensioendatum**. Hoe eerder je met pensioen gaat, over hoe meer jaren je opgebouwde pensioen moet worden uitgesmeerd. Eerder met pensioen gaan betekent dus een verlaging van je pensioenuitkering.

5

Inkomen voor je partner en kinderen

Wanneer je overlijdt hebben je partner en je kinderen recht op een pensioenuitkering.

5.1 Inkomen voor je partner, na je overlijden

Je pensioenregeling voorziet in een goed partnerpensioen. Dat wil zeggen dat als je overlijdt, je partner niet onverzorgd achterblijft. Dat partnerpensioen kan bestaan uit een tijdelijk partnerpensioen en een levenslang partnerpensioen.

Wie geldt als partner?

Voor je pensioenregeling geldt als partner degene met wie je:

- gehuwd bent;
- een geregistreerd partnerschap bent aangegaan;
- een notarieel vastgelegd samenlevingscontract hebt.

Voorwaarde is dat het partnerschap is aangegaan vóór je pensioendatum.

Tijdelijk partnerpensioen

Zolang je aan de pensioenregeling deelneemt is je partner verzekerd voor een tijdelijk partnerpensioen. Het tijdelijk partnerpensioen wordt uitgekeerd tot de AOW-leeftijd van je partner, maar uiterlijk tot de 1ste dag van de maand waarin je partner 68 jaar wordt. Het partnerpensioen gaat in per de 1ste van de maand waarin je overlijdt. Als je werkzaam bent in een deeltijdfunctie, dan is je deeltijdfactor niet van toepassing op de berekening van het tijdelijk partnerpensioen. De hoogte van het tijdelijk partnerpensioen is gelijk aan de AOW-uitkering voor alleenstaanden, zoals die gold in het jaar van je overlijden (€ 17.971,- bruto per jaar; bedrag 2023).

De hoogte van het tijdelijke en levenslange pensioen kan lager worden dan hierna beschreven als de premie in een bepaald jaar onvoldoende is of als de financiële positie van het pensioenfonds in een bepaald jaar onvoldoende is.

Let op! Neem je ook deel aan een bedrijfstakpensioenfonds? Dan geldt het tijdelijk partnerpensioen niet voor jou!

Levenslang partnerpensioen

Naast het tijdelijk partnerpensioen heeft je partner recht op een levenslang partnerpensioen. De hoogte daarvan is gekoppeld aan je opgebouwd pensioen. Het partnerpensioen wordt uitgekeerd vanaf de 1^e dag van de maand waarin je overlijdt. Deze uitkering duurt zolang je partner leeft.

Hoe hoog is het levenslange partnerpensioen?

Het recht op partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen. Als je werkzaam bent in een deeltijdfunctie, dan is je deeltijdfactor ook van toepassing op de berekening van je levenslange partnerpensioen. Voor de berekening wordt uitgegaan van het opgebouwd ouderdomspensioen op de eerste dan van de maand waarin je overlijdt.

Rekenvoorbeeld

Rick is 40 jaar als hij begin 2023 overlijdt. Rick is getrouwd met Esther en sinds 5 jaar deelnemer aan de pensioenregeling. In 2023 bedraagt zijn pensioengevend salaris € 34.603

Waar heeft Esther recht op?

Tot uiterlijk haar 68ste, of eerdere AOW-leeftijd ontvangt Esther in elk geval een tijdelijk partnerpensioen van € 17.971 bruto per jaar. Daarnaast heeft zij recht op een levenslang partnerpensioen. Dit levenslange partnerpensioen voor Esther wordt als volgt berekend.

Uitgangspunten

- Pensioengevend salaris: € 34.603
- Franchise voor partnerpensioen: € 22.603 -/-
- Pensioengrondslag voor partnerpensioen: € 12.000

- Opgebouwd partnerpensioen over afgelopen 5 deelnemersjaren bijvoorbeeld € 800,00
- Aantal jaren tussen overlijden en Rick's standaardpensioenleeftijd 68 jaar: 28

Levenslang partnerpensioen:

Over periode tussen 2023 en Rick's pensioenleeftijd:

(€ 12.000 * 1,55% * 70% * 28 jaar):	€ 3.646
Reeds opgebouwd partnerpensioen:	€ 800 +
Totaal levenslang partnerpensioen:	€ 4.446

Situatie voor Esther

Tot haar 68-jarige leeftijd heeft Esther dus recht op:

tijdelijk partnerpensioen:	€ 17.971
levenslang partnerpensioen:	€ 4.446 +
Totaal bruto per jaar:	€ 22.417

Uiterlijk op haar 68-jarige leeftijd stopt het tijdelijk partnerpensioen. Het levenslange partnerpensioen blijft zij ontvangen.

Gevolgen van echtscheiding voor je partnerpensioen

Als je een ex-partner hebt, dan heeft deze recht op het partnerpensioen dat was opgebouwd tot het moment van scheiding. Dit zogenoemde bijzonder partnerpensioen wordt in mindering gebracht op het partnerpensioen voor een eventuele nieuwe partner.

5.2 Wezenpensioen

Wanneer je overlijdt hebben je kinderen recht op een wezenpensioen. Dat geldt voor je eigen kinderen en voor pleeg- en stiefkinderen die deel uitmaken van je gezin. Het wezenpensioen is gekoppeld aan het partnerpensioen en gaat in per de 1ste van de maand waarin je overlijdt. Het wezenpensioen loopt door tot je kind 18 jaar wordt. Invalide kinderen (volgens de Algemene Kinderbijslagwet) ontvangen wezenpensioen tot maximaal hun 27ste jaar. Dat geldt in de meeste gevallen ook voor studerende kinderen.

Waar mogen je kinderen op rekenen?

Het recht op wezenpensioen bedraagt 14% van het jaarlijks op te bouwen ouderdompensioen en wordt op dezelfde manier berekend als het partnerpensioen.

Wanneer beide ouders zijn overleden wordt het wezenpensioen verdubbeld.

De hoogte van het wezenpensioen kan lager worden als de premie in een bepaald jaar onvoldoende is of als de financiële positie van het pensioenfonds in een bepaald jaar onvoldoende is.

6

Hoe blijft de waarde van je pensioen op peil?

Om waardevermindering tegen te gaan kent je pensioenfonds een toeslagbeleid.

6.1 Verhoging pensioenen (toeslag)

Een bedrag van € 100 is nu minder waard dan dat zelfde bedrag enkele jaren geleden. Omgekeerd heeft € 100 nú, meer waarde dan diezelfde € 100 over tien of twintig jaar. Datzelfde geldt voor je pensioen. Om die waardevermindering tegen te gaan, kent je pensioenfonds een toeslagbeleid.

Stichting CRH Pensioenfonds probeert ieder jaar je pensioen te verhogen met het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie. Toekomstige verhogingen van je pensioen worden betaald uit beleggingsrendement, en zijn afhankelijk van de financiële situatie van het fonds. Of je in de toekomst nog evenveel kunt kopen met je pensioen hangt af van de verhoging van het pensioen en de stijging van de prijzen. De afgelopen jaren stegen de prijzen en het pensioen als volgt:

<u>Jaar</u>	<u>Stijging van de prijzen*</u>	<u>Verhoging pensioen</u>
2022	16,93%	2,50%
2021	3,28%	3,28%**
2020	1,12%	0,00%

*Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

** Per 1 oktober 2022

De overheid heeft besloten dat in 2022 de pensioenen al bij een beleidsdekkingsgraad van 105% mogen worden verhoogd. Deze mogelijkheid geldt alleen voor pensioenfondsden die verwachten “in te varen” naar het nieuwe pensioenstelsel. Bovendien moet het besluit evenwichtig zijn voor alle groepen deelnemers.

Het fonds heeft mede op basis van deze maatregel besloten om de pensioenen per 1 oktober 2022 en 1 januari 2023 te verhogen.

De komende jaren kunnen wij je pensioen waarschijnlijk niet verhogen.

6.2 Verlaging pensioenen (korten)

Er kunnen zich situaties voordoen waarin de opgebouwde pensioenen moeten worden verlaagd. Dit kan leiden tot een lagere uitkomst van je pensioen. Dit risico is, ook na uitdiensttreding, voor jou.

De financiële positie van het pensioenfonds is afhankelijk van de ontwikkeling van de rente en de resultaten op de financiële markten. De actuele dekkingsgraad van CRH Pensioenfonds bedroeg op 31 december 2022 110,5% (op basis van voorlopige cijfers). De kans dat de opgebouwde pensioenen in de komende jaren verlaagd moeten worden is verminderd, maar blijft aanwezig.

Wij zullen je via onze website www.crhpensioenfonds.nl op de hoogte houden van de actuele ontwikkelingen. De afgelopen jaren is uw pensioen niet verlaagd.

Kijk op de website van het pensioenfonds, www.crhpensioenfonds.nl voor de meest recente dekkingsgraad.

7

Straks: pensioen op maat

Tegen de tijd dat je met pensioen gaat, zijn er verschillende mogelijkheden om je pensioen op je wensen af te stemmen.

7.1 Mogelijkheden

Je hebt daarbij de volgende mogelijkheden:

- eerder dan op je 68ste of AOW-leeftijd met pensioen;
- later dan op je 68ste of AOW-leeftijd met pensioen;
- uitruilen van recht op partnerpensioen voor ouderdomspensioen;
- eerst een hogere en daarna een lagere pensioenuitkering;
- eerst een gedeelte van je pensioen in laten gaan daarna volledig (deeltijdpensioen).
- Per 1 januari 2024 (of later, afhankelijk van wetgeving) komt hier een mogelijkheid bij: opname van een bedrag ineens. Met “bedrag ineens” wordt bedoeld dat op de pensioendatum maximaal 10% van de waarde van het ouderdomspensioen ineens kan worden opgenomen. Details over deze mogelijkheid worden later bekend. Bij het vervaardigen van deze pensioengids kunnen wij nog geen berekeningen maken of voorbeeldbedragen noemen.

Let op!

- Voor alle keuzemogelijkheden geldt een aanvraagtermijn van minimaal 3 maanden vóór je pensioendatum.
- De hoogte van pensioenuitkeringen is aan fiscale regels gebonden. Bij de uitvoering van je keuzemogelijkheden wordt rekening gehouden met wat daarvoor fiscaal is toegestaan.
- Voor alle keuzemogelijkheden geldt dat je vooraf een berekening van de financiële gevolgen kunt laten maken door het pensioenfonds. Een dergelijke berekening kun je schriftelijk aanvragen met exacte vermelding van de door jou gemaakte (voorlopige) keuzes.

- **Eerder dan op je 68ste met pensioen**

Je kunt eerder stoppen met werken en je pensioen eerder laten ingaan. Dat kan al vanaf je 60ste. Met deeltijdpensioen gaan is niet mogelijk.

Als je het pensioen eerder dan op je 68e laat ingaan, moet je er wel rekening mee houden dat je minder lang pensioen opbouwt én dat het pensioen waar je recht op hebt, over een langere periode moet worden uitgesmeerd.

Je pensioenuitkering wordt dus lager. Bovendien moet je er rekening mee houden dat je nog geen AOW ontvangt als je pensioen eerder ingaat dan op de AOW-leeftijd. Het gemis aan AOW kun je opvangen door een deel van je recht op levenslang ouderdomspensioen om te zetten in een overbruggingspensioen. Het wordt standaard gesteld op de maximale AOW-uitkering voor een ongehuwde (€ 17.971,- bedrag 2023). Je kunt kiezen voor een hoger of lager bedrag, maar het overbruggingspensioen bedraagt maximaal tweemaal de op de ingangsdatum geldende AOW-uitkering voor gehuwde personen (€ 24.483,- bedrag 2023).

Vanzelfsprekend maak je over eerdere pensionering eerst afspraken met je werkgever.

Let op! Ligt jouw AOW-leeftijd voor 68 jaar? Dan hanteert CRH Pensioenfonds deze eerdere AOW-leeftijd als je pensioendatum. Je ontvangt dan automatisch bericht van het pensioenfonds over de ingang van het pensioen. Uiteraard is eerder of later dan je AOW-leeftijd met pensioen gaan ook mogelijk.

- **Later dan op je 68ste of AOW-leeftijd met pensioen**

Je kunt er in overleg met je werkgever voor kiezen om later dan op je 68ste met pensioen te gaan. Vanaf je 68ste bouw je geen pensioenrechten meer op, maar als je de pensionering uitstelt, wordt je pensioen wel

hoger. Het aantal jaren waarover je pensioenuitkering straks moet worden uitgesmeerd, wordt immers minder. Uitstel van pensionering is mogelijk tot maximaal 5 jaar na het bereiken van de voor van toepassing zijnde AOW-leeftijd.

- **Uitruilen partnerpensioen voor hoger ouderdomspensioen**

Op je pensioendatum heb je de mogelijkheid om (een deel van) het partnerpensioen om te zetten in extra ouderdomspensioen. Voor deze uitruil heb je schriftelijke toestemming nodig van je (eventuele) partner.

- **Eerst een hogere en daarna een lagere pensioenuitkering (hoog-laag constructie)**

Standaard ontvang je vanaf je 68ste levenslang dezelfde pensioenuitkering. Je kunt er echter voor kiezen om eerst gedurende een beperkt aantal jaren een hogere pensioenuitkering te ontvangen en daarna - levenslang - een lagere (hoog-laag constructie). Je kunt hierbij kiezen uit de verschillende verhoudingen. Deze keuze heeft geen gevolgen voor de hoogte van het partnerpensioen. Je eventuele partner moet voor deze keuze wel schriftelijk toestemming geven. Een hoog-laag constructie is niet mogelijk in combinatie met het vervroegen van de pensioendatum.

- **Eerst een deel van je pensioen daarna volledig (deeltijdpensioen)**

Je kunt ervoor kiezen om vanaf leeftijd 60 minder te gaan werken en een deel van je pensioen in te laten gaan (deeltijdpensioen). Je kunt kiezen om een, twee of drie dagen minder per week te gaan werken. Je kunt dan alvast een deel van je pensioen in laten gaan respectievelijk 20%, 40% of 60%. Wanneer je je pensioenleeftijd bereikt dan gaat het resterende deel van je pensioen in. Voor het deel dat je nog in dienst blijft, blijf je pensioen opbouwen. De keuze voor deeltijdpensioen kun je niet wijzigen. Je kunt achteraf niet meer of minder deeltijdpensioen opnemen.

8

Wie betaalt je pensioen?

Voor je pensioen betaalt je werkgever elke maand een premie aan het pensioenfonds. Zelf betaal je ook een deel van die premie.

8.1 Gezamenlijke premiebetaling

De bijdrage van de werkgever bedraagt in 2023 27,8% van de pensioengrondslag van alle deelnemers en aspirant deelnemers gezamenlijk. De hoogte van jouw bijdrage is afhankelijk van je pensioengrondslag. Over je pensioengrondslag tot € 10.516,- (bedrag 2023) betaal je 2,9% premie; over je pensioengrondslag boven € 10.516,- betaal je 6,9%. Dit bedrag van € 10.516,- wordt jaarlijks aangepast. Jouw premiebijdrage wordt automatisch ingehouden op je salaris. Een aspirant deelnemer is geen eigen bijdrage verschuldigd.

Rekenvoorbeeld

Het pensioengevend salaris van Anton bedraagt: € 35.603
De franchise bedraagt: € 22.603 -/-
Antons pensioengrondslag is: € 13.000

Door Anton te betalen bijdrage aan zijn pensioen:

2,9% over € 10.516 = € 304,96
6,9% over (€ 13.000 - € 10.516,-) = 6,9% x € 2.484 = € 171,40
Totaal: € 476,36 per jaar

8.2 Premiedoorbetaling bij arbeidsongeschiktheid

Als je geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt, neemt het pensioenfonds de premiebetaling geheel of gedeeltelijk van je over. Uitgangspunt daarvoor is dat je arbeidsongeschikt bent volgens het

UWV en in aanmerking komt voor een WIA-uitkering (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen). Door deze premievrijstelling gaat je pensioenopbouw dan gewoon door. De hoogte van de premievrijstelling hangt samen met de mate van je arbeidsongeschiktheid.

Mate van je arbeidsongeschiktheid volgens het UWV	Voortzetting van je pensioenopbouw op basis van premievrijstelling
0% tot 35%	0%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% of meer	100%

De premievrijstelling kan lager worden als de premie in een bepaald jaar onvoldoende is of als de financiële positie van het pensioenfonds in een bepaald jaar onvoldoende is.